

ប្រទេសកម្ពុជា៖

ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ អ្នកដឹកនាំខ្មែរ

ប្រទេសជិតខាង...និង បដិវត្តន៍ផ្កាឈូក!

បងប្អូនរួមជាតិជាទីគោរព

ប្រទេសកម្ពុជាបានធ្លាក់ចូលក្នុងជំនួញខ្យល់អន្តរជាតិ តាំងពីជាងមួយសតវត្សរ៍មកហើយ។ ពុំទាន់អាចឈោងចាប់យកចន្លោះ មាំ ណាមួយមកទប់ខ្លួនឬដកខ្លួនចេញពីខ្យល់ជំនួញនេះឲ្យបាននៅឡើយទេ (មានសង្គ្រាមពិភពលោក សង្គ្រាមត្រជាក់ ភាព អវសាននៃអាណានិគម សង្គ្រាមឥណ្ឌូចិន ភាពចុះខ្សោយនៃរបបកុម្មុយនិស្ត ភាពត្រូវខ្យល់ដកចង្ការមាន មុនស្តាប់នៃ សង្គមសន្តិភូមិ ភាពដុះដាលរីកចម្រើននៃលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក ការលេចចេញនៃឡើង នៃមហាអំណាចថ្មី បដិវត្តន៍ព័ត៌មានវិទ្យា...)។ ភាពត្រីភូ ភាពមិនទាន់ជឿនលឿន កង្វះអភិវឌ្ឍន៍ អំពើប្រល័យពូជសាសន៍ អាណានិគមយួនសាបច្បុប្បន្ននេះ...បណ្តាលមកពីភាពល្ងង់ខ្លៅជានិច្ចជាកាលឥតស្រែកស្រែនៃពលរដ្ឋ ខ្មែរ ដែលអ្នកដឹកនាំ មានចេតនាមិនចង់បំបាត់ចោលទេ ព្រោះគេចង់រក្សារប្បធម៌សន្តិភូមិនិងផ្តាច់ការបន្ត ហើយចិញ្ចឹមចិត្ត គំនិតឆក់ថយក្រោយ មិនជឿនលឿន ចាស់ជំរិល ពាក់ព័ន្ធជាមួយមនោគមវិជ្ជាកុម្មុយនិស្តអន្តរជាតិ មានកុម្មុយនិស្តចិនជាដើម និងព្រឹត្តិការណ៍ក្នុង តំបន់ដូចជាបំណងលេបទឹកដីខ្មែរជានិច្ចជាកាលធ្វើអាណានិគម ពីសំណាក់ប្រទេសជិតខាងមានយួននិងសៀមជាដើម។ នេះ យើងមិនទាន់និយាយពីឥទ្ធិពលពីចំងាយនៃប្រទេសខាងលិចដូចជាអឺរ៉ុបនិងសហរដ្ឋអាមេរិកជាដើមនោះទេ... ។ ដូច្នេះ ប្រទេសកម្ពុជាសព្វថ្ងៃ នៅតែជាប្រទេសដែលខ្មែរត្រូវតែរំដោះ ។ គឺជាការរំដោះចេញពីពិភពលូតល្ងង់អន្តរកាល ពីសន្តិភូមិ និយម ពីកុម្មុយនិស្តនិយម ពីអាណានិគមនិយមយួន និងពីអំពើផ្តាច់ការរាជាកុម្មុយនិស្តខ្មែរក្រហមបក្សប្រជាជនហ៊ុនសែន ដើម្បីខ្មែរអាចតាក់តែងរបបមួយដែលគោរពសិទ្ធិមនុស្ស អនុវត្តលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ និងបំរើសន្តិភាពតំបន់និងសន្តិភាព ពិភពលោក។

១. ពលរដ្ឋខ្មែរនិងអ្នកដឹកនាំខ្មែរ

ចាប់តាំងពីអាណាព្យាបាលបារាំងឆ្នាំ១៨៦៣ ដល់ឆ្នាំ១៩៥៣ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរត្រូវគេចាត់ទុកថាជាជនជាតិដើមក្រីក្រ គ្មាន សិទ្ធិ ហើយល្ងង់ខ្លៅ ដែលគេអាចកេងប្រវ័ញ្ចនិងបង្វិលតាមតែអំពើចិត្ត និងត្រូវគេចាត់ទុកដូចជាកូនចៀមនៅក្នុងដៃនដី ឥណ្ឌូចិនបារាំង។ ការមាក់ងាយបែបនេះ ត្រូវអ្នកដឹកនាំខ្មែរបន្តដោយចេតនា តាមនយោបាយសន្តិភូមិនៃរបបរាជានិយមសីហា នុដែលប្រើប្រជាភិថុតិភាពការធ្វើទានបែបព្រះវេសន្តរ (អវតារក្នុងរឿងព្រះពុទ្ធដែលខំបំពេញទានរហូតដល់គ្មានសំពត់រំណូល ...) ហើយបង្ខំទុករាជាណាចក្រនេះឲ្យចិតដាច់ស្រយាលពីពិភពលោកដើម្បីគេស្រ្តីលពង្រីកការកោតខ្លាច ទាំងអំណាច ដល់ ពីសំណាក់ប្រជារាស្ត្រ។ ខុសពីប្រទេសសៀមដែលគេបើកចំហរទូលំទូលាយ ហើយគេអប់រំប្រជាពលរដ្ឋឲ្យស្រឡាញ់ ស្តេច សៀមពីក្នុងបេះដូងរបស់គេ។ សីហានុដែលតាំងខ្លួនថាជាស្តេចអាទិទេព (មានឥទ្ធិពលគ្រប់ទិសទី ពោលគឺ ផ្តាច់ការ...) បាន ហាក់ចូលធ្វើនយោបាយ មិនដូចស្តេចនាគាក្នុងពិភពលោកទេ។ ដោយហាក់ចូលខ្លួនដងក្នុងល្បែង នយោបាយប្រទេសប្រទេសមិន ច្បាស់លាស់បែបនេះ គឺគាត់បានដាក់ខ្លួនដងឲ្យអ្នកនយោបាយដទៃទៀតធ្វើការវិះគន់។ ដូច្នេះគាត់ជាប់អន្ទាក់ ដោយចូលខ្លួន

ដោយឯកជនទៅជជែកក្នុងវិល្លៀងប្រជាធិបតេយ្យ ដែលគាត់មិនហ៊ាននិងមិនអាចទទួលបានការរិះគន់ឬអត់អោនឲ្យគេបានឡើយ។ ផ្ទុយទៅវិញ គាត់ពេញចិត្តណាស់ក្នុងការអនុវត្តមនោគមវិជ្ជាកុម្មុយនិស្ត ព្រោះថាអំពើផ្តាច់ការកុម្មុយនិស្ត វាមានភាពត្រឹមត្រូវជាងព្រោះមានបុគ្គលចេញមកពីអំណាចពលរដ្ឋឬអំណាចពលករ។ ដូច្នេះគាត់អាចអនុវត្តអំពើប្រជាភិបុតិបែបនេះបាន។ នេះគឺជាវិសាលដីប្រចំណុចខ្សោយរបស់គាត់ ដែលម៉ៅសេចុងនិងជូអេនឡាយ ទាញយកចំណេញ តាមការផ្សាយមនោគមន៍កុម្មុយនិស្តអន្តរជាតិមកក្នុងរាជាណាចក្រខ្មែរ ហើយដែលហូជីមិញស្លៀតពង្រីកនិយមនយុត្តិយកម្មកម្ពុជាក្នុងឥណ្ឌូចិនរហូតមានការកើតអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ក្នុងរបបប៉ុលពតនិងបន្តឲ្យមានយុទ្ធសាស្ត្របដិសេធផ្លូវច្នៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិមួយៗខ្មែរយៀកមិញមានហោងសំរិន ប៉ែនសុវណ្ណ ជាស៊ីម ហ៊ុនសែន...ជាដើម។ នៅក្នុងទង្វើនៃស្តេចសីហនុ ទេវភាពនិងមនុស្សភាព ឬភាពល្អឥតខ្ចោះនិងភាពមិនទាន់ល្អឬមិនទាន់ចប់ ចិត្តសោចក់ស្រែះជាមួយគ្នាបណ្តាលឲ្យកើតមានមហន្តរាយដ៏ធំធេងមកលើប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ។ ស្តេចសីហនុគាត់លេងប៉ាហ្វីជាមួយសង្គ្រាមត្រជាក់ ដោយយល់ព្រមទទួលយកតាមបុរាណថាគាត់ជាអ្នកអនុវត្តមនោគមវិជ្ជាអព្យាក្រឹតមិនចូលបក្សសម្ព័ន្ធ ដូចលោកនេហ្ស័រ ណាស់ស៊ីវ ស៊ុកាណូ ទីតូ...ដើម្បីឲ្យរដ្ឋបុរសទាំងនេះទទួលបានលាភ ដើម្បីពលរដ្ឋខ្មែរស្ងៀមស្ងៀមស្ងៀម និងដើម្បីគាត់អាចក្រាញក្នុងអំណាចដែលកំពុងតែផុយលូយ។ គាត់ប្រៀបបានទៅអ្នកលេងសៀកដើរលើខ្សែព្រួញចងបន្តឹងលើព្រះ។ គាត់បានបញ្ជូនឲ្យគេបាញ់ឬដាក់ទោសអ្នកប្រឆាំងមានព្រាបអ៊ិន សមសារីនិងអ្នកដទៃទៀត...ថាមានមូលហេតុជាជនក្បត់ជាតិឬពានរំលោភ...។ គាត់ជាបុគ្គលដែលបង្ហាញថាគាត់យកចិត្តទុកដាក់ស្របច្រើនលើគ្រប់វិស័យ តែតែងតែភ័យខ្លាចនិងរងរបួសផ្លូវចិត្តជាញឹកញាប់...ព្រោះគាត់គ្មានបង្គោលអាំសំរាប់គោរពនៅក្នុងខ្យល់គំនូចមនោគមវិជ្ជានិងនយោបាយនៃពិភពលោកក្នុងសម័យរបស់គាត់ទេ។ គឺការភ័យខ្លាចជានិច្ចជាកាលនេះហើយដែលបានបង្ខំគាត់ឲ្យបួននយោបាយមិនឈប់ឈរ។ ដោយគ្មានគោលការណ៍ ច្បាស់សីហនុនៅតែជាស្តេចសីហនុ ពោលគឺនៅតែជាព្រះអង្គម្ចាស់ការផ្លាស់ប្តូរ។ គាត់ក្លាយជាចំណីរបស់គេផងនិងជាគោលដៅរបស់មហាអំណាចផងដែរ ដែលជាគ្រោះថ្នាក់សំរាប់ពលរដ្ឋខ្មែរល្ងង់ខ្លៅដែលរស់នៅក្នុងរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ គឺជាស្តេចមួយដែល យកជនកុម្មុយនិស្តធ្វើជាមិត្តមានចិត្តម៉ៅសេចុង ជូអេនឡាយ និងយួនឆ័ររ៉ាន់ដុន ដែលតែងតែប្រមាថមើលងាយមើលថោកលើការមើលស្រាលក្នុងផ្នែកនយោបាយរបស់គាត់។ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ បក្សប្រជាជនបន្តការកេងចំរាញលើកិត្តិសាស្ត្រដែលកំពុងតែសាបរលាបខ្លាំងណាស់ទៅហើយទៅលើពលរដ្ឋខ្មែរដើម្បីបន្តនិរន្តរភាពយុទ្ធសាស្ត្របដិសេធផ្លូវច្នៃសេដ្ឋកិច្ច។ លោកហ្វីដែលកាស្ត្រូហៅសីហនុថាជាព្រះអង្គម្ចាស់ក្នុងរោងឆ្នែក។ តើហេតុអ្វីបានជាគាត់មិនត្រឡប់មកភ្នំពេញវិញតាមការអញ្ជើញរបស់ទ្រង់សិរីមតៈនិងលោកលន់ស័កក្នុងទសវត្សរ៍ ឆ្នាំ៧០ ដើម្បីការពារព្រះរាជាណាចក្ររបស់គាត់ប្រឆាំងការឈ្លានពានយួនយៀកកុម្មុយនិស្ត? តើហេតុអ្វីបានជាគាត់ដេញគណកម្មការត្រួតពិនិត្យអន្តរជាតិនៃអង្គការសហប្រជាជាតិមានជនជាតិណាមា ប៉ូឡូញឥណ្ឌូក្នុងទសវត្សរ៍ឆ្នាំ៦០ ដែលបានកត់សំគាល់ឃើញវត្តមានយៀកកុម្មុយនិស្តនៅកម្ពុជាកំពុងបំពានលើកិច្ចព្រមព្រៀងហ្វីណាវឆ្នាំ១៩៥៤ស្តីពីឥណ្ឌូចិន? តើគាត់ជាអាយ៉ងដោយចេតនាឬក៏ចាញ់បោកហូជីមិញដោយបំបាំងភ្នែកពលរដ្ឋនិងអ្នកដឹកនាំខ្មែរ? ការដឹកជញ្ជូនកាំភ្លើងនិងគ្រាប់រំលោភពីកំពង់សោមទៅព្រៃប្រទល់ខ្មែរខាងកើតគឺដោយសារសីហនុនេះឯង។ តើដោយសារការភ័យខ្លាចចំពោះការសងសឹកពីសំណាក់ហានូយនិងខ្មែរវៀតមិញនៅពេលគេឈ្នះ (ដែលសីហនុបានទាយទុកជាមុន)ឬដែលនាំឲ្យគាត់ទាយទុកព្រឹត្តិការណ៍នេះជាមុន ហើយជំរុញឲ្យគាត់អនុញ្ញាតឲ្យយៀកកុម្មុយនិស្តប្រើប្រាស់ផ្លូវថ្នល់និងផ្លូវលំដែលគេប្រសិទ្ធិសាមថាផ្លូវលំហូជីមិញដើម្បីធ្វើដំណើរទៅវាយយួនខាងត្បូងដោយសង្ឃឹមថាទៅថ្ងៃក្រោយហានូយនឹងដឹងគុណគាត់? តើជាសេចក្តីសំរេចក្រោមឥទ្ធិពលម៉ូនិកជាប្រពន្ធក្រោយមានដើមកំណើតយួនឬ? នៅពេលដែលគាត់ធ្វើសម្ព័ន្ធត្រីភាគីជាមួយប៉ុលពតនិងសុនសានដើម្បីវាយប្រហារយួនឈ្លានពានកាត់យកទឹកដី សីហនុបានស្រែកដេញប្រទេចផ្តាសារថាយួនជាជនឈ្លានពានហើយហៅយួនថាជាសត្រូវត្រូវបំបាត់។ សហរដ្ឋអាមេរិកបានដឹងរឿងរ៉ាវនេះទាំងអស់ដោយមានភស្តុតាងឥត

ប្រែកែកបានទៀតផង ទើបគេមកទំលាក់គ្រាប់បែកនៅតាមព្រំប្រទល់ខ្មែរខាងកើត។ និយាយឲ្យខ្លី សីហនុប្រៀបបានទៅសត្វសុ
នខដែលដឹងញ័រខ្លួនចំប្រប់ពេលឃើញខ្លាដើរមកជិត ហើយក៏ដួលបាក់លោងព្រោះនឹកជាមុនថាខ្លាមុខជាមកទំលាក់ខ្លួន
ម៉្លោះហើយបានជាឆ្កែសីហនុអូសលោងមិនអាចរត់គេចដោយពុំអាចប្រើដើមទាំងបួនបាន។ ពាក្យស្លោកខ្មែរចាស់បុរាណ
និយាយតៗគ្នា ហើយហៅស្តេចឆ្លុតថាជាប្លង់ឆ្លុត ហើយហៅអ្នកគោរពស្តេចថាជាពួកចំកូតប្លង់។ ស្តេចសីហនុដែល
មានរបបសន្តិវិធីជាស្តេចខ្លាចមិនហ៊ានក្លាយខ្លួនជាពលរដ្ឋធម្មតាទេ។ របបសាធារណរដ្ឋដែលប្រកាសឡើងដោយលោកលន់
សល់និងទ្រង់សិរីមតៈ បានក្លាយជាស្ថាប័នខ្លាំងរបស់គាត់។ អញ្ចឹងហើយបានជាគាត់ដាក់ទណ្ឌកម្មស្ថាប័ននេះដោយបណ្តាលឲ្យ
មានរបបប្រល័យពូជសាសន៍ សំលាប់ខ្មែរអស់ជាងពលាន លាក់។ ប្រវត្តិសាស្ត្រខ្មែរកាត់ទោសគាត់រួចទៅហើយថា ជាឧត្តិដ្ឋ
ជននិងជាអ្នកប្រឆាំងលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យបញ្ជារគេឲ្យដាក់ទោសនិងសំលាប់អ្នកស្នេហាជាតិស៊ីដើម្បីរករាជ្យជាតិដោយ
គ្មានវិប្បដិសារី ដូចអាចារ្យបែរមច្ឆេវ អាចារ្យស្វា ពោកំបោរ សីនគុយ សឹងដុកថាញ់...ដោយចោទថាជាជនក្បត់ជាតិ។ គឺ
គាត់នេះហើយដែលបានបំពុលភាសាស្តេចដោយបញ្ចូលឲ្យមានធាតុព្រះ ធាតុទេវតាប្រឡាយកាត់នៃគ្រួសារស្តេចនៅពីក្រោយ
នឹមអង្គារវិទ្ធិសក្តិភូមិដែលមើលងាយពលរដ្ឋជាមនុស្សជាតិដូចជាគោលការនៃការគោរពសិទ្ធិមនុស្ស។ ឧទាហរណ៍៖
ទូលព្រះបង្គំសូមឱនកាយសំពះព្រះអង្គក្រែមល្អងធូលីព្រះបាទ មានន័យថា... ខ្ញុំដាក់ព្រះស្តេចដែលជាព្រះ សូមសេចក្តី
អនុញ្ញាតឱនកាយគោរពព្រះអង្គក្រែមល្អងធូលីដើមព្រះអង្គ...។ ក្នុងនាមនៃលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ និង សិទ្ធិមនុស្ស របបបែប
នេះត្រូវតែរលាយបាត់បង់ដោយរាជ្យនៃក្រោយពីការស្តាប់សីហនុនេះទៅ។ ជាការចាំបាច់ហើយជៀសមិនរួចសាធារណរដ្ឋទី២
នឹងត្រូវតែកើតមកជំនួសរបបនេះជាដាច់ខាត។ ពេលគាត់នៅរស់ សីហនុមិនហ៊ានមកឆ្លើយនៅមុខគុណការខ្មែរក្រហមតាម
ការសុំរបស់មេធាវីខ្មែរសំផនដែលជាប្រមុខរដ្ឋទី២សម័យប៉ុលពតបន្ទាប់ពីសីហនុជាប្រមុខរដ្ឋទី១នោះទេ។ ជាបញ្ចប់ ដូច
ហ៊ីត្លែរនិងប៉ុលពតដែរ...សីហនុនាំយកទៅជាមួយនូវការសំរាត់នៃអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ខ្មែរក្រហមដោយគេចទៅស្តាប់
នៅប៉េកាំងនៅថ្ងៃ១៥តុលាឆ្នាំ២០១២ បន្ទាប់ពីបានត្រួតពិនិត្យប្រជាពលរដ្ឋស្រីខ្លួនជាចុងបង្កើយនៅប៉ុន្មានថ្ងៃមុនគាត់នឹងមិនទៅប៉េកាំង
វិញទេ សុខចិត្តហៅគ្រូពេទ្យចិនមកភ្នំពេញ វិញបើសិនជាគាត់ឈឺដើម្បីគាត់បាននៅជិតកូនចៅគាត់។ តើគាត់សមនឹង
ទទួលបានជាស្តេចឈ្មោះប្តីរៈក្សត្រីដែលគាត់បានរើសយកមកដាក់ឲ្យខ្លួនគាត់ហើយត្រូវបានអាមេរិកចាត់ទុកជាមួយនិស្ស
និយមអនុម័តឲ្យឬទេ? បច្ចុប្បន្ននេះ របបរាជានិយមនិស្តបំរើយួន កំពុងតែចាប់ផ្តើមតាក់តែងលំអកេរវីឈ្មោះរាជាណាចក្រ
ដែលសាបរលាយខ្លាំងទៅហើយ ដោយមធ្យោបាយពុតពុយប្រើជាយុទ្ធវិធីកេងចំណេញដើម្បីត្រាញក្តាប់អំណាច។

សព្វថ្ងៃប្រទេសកម្ពុជាកំពុងឆ្លងកាត់តំបន់អស្ថេរភាពខ្លាំងដោយសារតែការបង្កើតរូប ស្រមោលអកុសលដូចជា
វិចារណញ្ញាណ (មុខសីហនុដែលគេស្រមៃ ហើយខំធ្វើការផ្សាយថាមើលឃើញនៅចានព្រះច័ន្ទ) បន្តរត់ទ្រដោយចិន យួន
និងបក្សប្រជាជនហ៊ុនសែនដើម្បីពង្រឹងការត្រួតត្រាលើប្រទេសកម្ពុជា។ តើហេតុអ្វីបានជាប្រទេសចិន យួនកម្ពុជានិស្ស នាំគ្នា
ស្រឡាញ់ស្តេចនិងស្រឡាញ់សីហនុជាងប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ? ហើយតើហេតុអ្វីបានជាចិនយួននាំគ្នារំលាយរាជាណាចក្ររបស់គេ
ចោល? ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរត្រូវតែត្រិះរិះពិចារណាលើរឿងនេះឲ្យបានល្អិតល្អន់! ប្រជាពលរដ្ឋត្រូវតែដឹងរុះចិត្តគំនិតពាក់ព័ន្ធ
លើជំនឿអរូបិយបែបនេះឲ្យ ថ្លៃស្រឡះបាត់អស់ជាដាច់ខាតរហូតអវសាន។

មកដល់ថ្ងៃនេះ គ្មានការពិតណាមួយលើឧត្តិដ្ឋកម្មរបស់និគមជនយួននិងអាយ៉ងយួន លេចចេញនៅក្នុងគុណការខ្មែរក្រហម
ទេ។ ដោយហេតុថាគាត់ចង់បង្កើតឡើងវិញនូវរាជាណាចក្របុរាណសហគុណ ហើយដោយគាត់មិនខ្វល់គិតគូរពីទុក្ខវេទនានៃ
ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែររងគ្រោះ សីហនុនឹងត្រូវប្រវត្តិសាស្ត្របោះ គ្រវាត់ចោលក្នុងផ្ទះសំរាមដូចហ៊ីត្លែរ ឡេនីន ស្តាលីន ទីតូ...ដូច្នោះ
ដែរ។ សីហនុជាកូសល្យសនៃមួយដែលកើតនៅក្នុងគ្រួសារស្តេច ហើយដែលត្រូវបារាំងធ្វើសេវាសេវាសេវាសេវា តែបែរជា

ចូលចិត្តលេងវិល្យងនយោបាយ ទៅវិញ បានក្លាយជាអ្នកបំរើផលប្រយោជន៍ប្រទេសបារាំងក្នុងអតីតកាល និងបំរើប្រទេស
យួនដែលកាត់យកទឹកដីខ្មែររហូតមកដល់សព្វថ្ងៃ។ អមជុំវិញដោយមន្ត្រីស្តីពីកម្មវិធីនិងអាជីវកម្មចោងរាជវាំង សីហនុលេង
វិល្យងនយោបាយដោយមិនគិតប្រាក់ប្រាក់ដីដែលកើតមានដល់រាជាណាចក្រខ្មែរទេ។ នយោបាយអន្តរជាតិមហាសម័យកាល
ថាមិនចូលបក្សសម្ព័ន្ធ មានន័យថាគាត់ចូលជាបណ្តាញយ៉ាងជាក់ស្តែងក្នុងមនោគមវិជ្ជាចិននិងយួន ក្រោមមូលហេតុចំបងគឺ
ជំនួយសេដ្ឋកិច្ចនិងការសន្យាការពារប្រទេសកម្ពុជាទប់ទល់សហរដ្ឋអាមេរិកនិងអឺរ៉ុបខាងលិច...។ សន្តិភាពក្លែងក្លាយនៃរាជា
ណាចក្រគាត់ដែលកំពុងដេកនស្ងៀមក្នុងភាពត្រីត្រៃតោកយ៉ាកនិងភាពខ្វះអភិវឌ្ឍន៍មិនដើរ ទៅមុខ មានចេរវេលាតែមួយរយៈ
ខ្លីតែប៉ុណ្ណោះ។ ហើយមហន្តរាយដ៏អាក្រក់បំផុតក៏បានកើតមានឡើង គឺអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ដែលគេមិនដែលឮលើប្រជា
ពលរដ្ឋខ្មែរដែលស្លាប់ជាង៣លាននាក់។ ចិនកុម្មុយនិស្តម៉ៅសេទុងបានជាន់ឈ្នីប្រទេសខ្មែរនិងប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរតាមការក្តៅ
បក្សលើវាសនាបស់សីហនុ និងការគាំទ្រអ្នកសេរីបុគ្គលនេះ។ សីហនុមានបំណងជានិច្ចឲ្យគេគោរពលើគាត់ជា ស
ន្តបុគ្គល(ជាស្តេច ផងជាប្រមុខរដ្ឋផង ជារដ្ឋមន្ត្រីទី១ ផង...)។ នៅទីបញ្ចប់នៃជីវិតរបស់គាត់ ដែលខ្លឹមរអើមនិងរាងចាលក្នុង
រឿងនយោបាយ គាត់ក៏មានបំណងចង់កើតជាព្រាយបីសាចក្នុងថាននរក ដើម្បីកុំឲ្យមកកើត ជាមនុស្សជាតិក្នុងពិភព
នយោបាយដែលពោរពេញទៅដោយការរមិលគុណដ៏សន្លឹកសន្លាប់បែបនេះ។

២. អំណោយផល និង ភាពទន់ខ្សោយនៃប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ

បើមិនមានការបើកចំហរទៅលើពិភពលោកនិងទទួលបានការអប់រំនិងចំណេះវិជ្ជាទេ ប្រជាពលរដ្ឋ ខ្មែរនឹងនៅតែជាប្អូង
ច្រៀមដដែល។ ព្រោះរាជាណាចក្រខ្មែរដែលមិនទាន់ជឿនលឿនបែបនេះ គ្មានសមត្ថភាពធ្វើការវិវឌ្ឍន៍ ហើយអ្នកដឹកនាំ
ខ្មែរនៅបន្តមិនព្រមដកយកមេរៀនជាវិជ្ជមានបែបណាមួយទេ បែរជាទៅរូបរួមជាមួយបក្សក្រុង ឧក្រិដ្ឋកុម្មុយនិស្តជាបន្ត
បន្ទាប់ ព្រោះតែភាពអត្តទត្តនិយមរបស់ខ្លួន។ រាជាណាចក្រនេះកំពុងបន្តក្លែងបន្លំប្រវត្តិសាស្ត្រជាតិពិតៗ និងកសាងប្រវត្តិសា
ស្ត្រីថ្មីមួយទៀតសំរាប់ផ្សាយសេរីពីគុណសម្បត្តិប្តីថ្មីដែលក្លែងក្លាយនៃអ្នកដឹកនាំរាជាកុម្មុយនិស្តនិយម។ របបប៉ុលពតដែល
ប្រឡាក់ឈាមនិងរបបបក្សប្រជាជនហ៊ុនសែនអាយុវហារណ្តាយបានឆ្លៀតចំរាញ់និងកេងប្រវ័ញ្ចលើភាពមិនទាន់មានអភិវឌ្ឍ
ន៍វប្បធម៌នេះ ដូចដែលចិនបានធ្វើមកលើសីហនុទៅលើប្រជាជាតិទីបេតនោះដែរ។ ពលរដ្ឋប្រជាជាតិកម្ពុជានិងឡាវនឹង
ត្រូវតែធ្វើសង្គ្រាមមួយទៀតជៀសមិនរួចនៅដើមសតវត្សរ៍ទី២១នេះដើម្បីជាដំបូងរំដោះខ្លួនចេញពីអ្នកដឹកនាំ ផ្តាច់ការ និង
ជាបន្ទាប់រំដោះអាត្មាមិនចេញពីយួនកុម្មុយនិស្តអាណានិគមនិយម។ ចំពោះអ្នកដឹកនាំខ្មែរ អត្ត ទត្តនិយម និងប្រកបដោយ
គំនិតខ្លីវិញ គឺខ្លួនក្បាលគេដែលប្រើប្រាស់ដោយវប្បធម៌ស្តីពីកម្មវិធីនេះរងដែលយាត់មិនឲ្យហ៊ានក្រឡេកទើលទៅអនាគត។
អំពើពុករលួយ អនិច្ចរដ្ឋ និងនិទណ្ឌភាពមានប្រភពចេញមកពីវប្បធម៌នេះដែរ។មុនឆ្នាំ១៩៩៣ សីហនុបានធ្វើឲ្យពលរដ្ឋខ្មែរ
ជឿវាថាគាត់នឹងជ្រើសរើសយកការគ្រប់គ្រងប្រទេសមួយ ឲ្យស្រៀងរបបសាធារណរដ្ឋបារាំងទី៣គឺគាត់(គាត់តែនិយាយសណ្តំ
ឲ្យខ្មែរសាធារណរដ្ឋដេកលង់លក់ភ្លេចខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ។ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៣ គាត់បង្ខំឲ្យអ៊ុនតាក់ចាកចេញពីស្រុកខ្មែរដើម្បីគាត់
អាចតាក់តែងដោយស្ងាត់ៗ ជាមួយបក្សពួករបស់គាត់មានអ្នករាជានិយមនិងកុម្មុយនិស្តនិយម ដែលមានវាណារិត សមរាំង
ស៊ី សុនសាន កែមសុខ ជាស៊ីម ហេងសំរិន ហ៊ុនសែន... ធ្វើឲ្យមានការវិលត្រឡប់មកវិញនៃរាជាណាចក្រទី២ ក្រោមប្រសិទ្ធិ
ពរជ័យនៃក្រុងហាណូយ។ ជំងឺមហារីកខ្មែរនៅកំពុងបន្តសំឡាប់ពលរដ្ឋប្រទេសនេះពីខាងក្នុងមកទៀតទោះជាសីហនុបាន
ស្លាប់ទៅហើយក៏ដោយ។ ដូច្នេះបដិវត្តន៍ផ្តាសាយ ដំបូងគឺជាបដិវត្តន៍វប្បធម៌នៃការអប់រំនិងការប្តូរផ្លាស់នៃផ្នត់ចិត្តគំនិតបែប
នេះចោលចេញ។ តើហេតុអ្វីបានជាជនខ្មែរក្រហមហ៊ុនសែនដែលមានធាតុដើមជាអ្នកប្រឆាំងរាជានិយមសោះបែរជាចេញ
បញ្ជារឲ្យខ្មែរមួយនគរកាន់មរណក្ខត្តិវិទ្ធិព្រោះសីហនុស្លាប់? ព្រោះគាត់កំពុងបំបែកបំបាក់ដើម្បីទប់ទល់កុំឲ្យមានការបះ

ប្រោសពីសំណាក់ប្រជាពលរដ្ឋប្រឆាំងអំពើក្បត់ជាតិ និងអំពើផ្តាច់ការរបស់គាត់។ ព្រោះតាមពិត ហ៊ុនសែនតែងតែប្រឆាំងនឹង ប្រយុទ្ធជាតិច្នោះមិនឲ្យមានឥទ្ធិពលសីហនុទៅលើពលរដ្ឋទេ។ ព្រោះពុំមានសមាជិកគ្រួសារស្តេចណាម្នាក់មិត្តភក្តិបញ្ជីរដៀមនៃ គណកម្មការរំលឹកវិញ្ញាណក្ខ័ន្ធសីហនុទេ ព្រោះសមាសភាពទាំង៤៩នាក់សុទ្ធសឹងជាជនកុម្មុយនិស្តនៃបក្សប្រជាជនទាំងអស់។ គឺជាអំពើ នៃពួកកុម្មុយនិស្តដែលប្រើសំរាប់បោកប្រាសបង្វិលបង្វែរជាជនជាតិយម។ អ្វីៗទាំងអស់គឺជាសំបកក្រៃលែងណាមួយ កុម្មុយនិស្តអាយុវ័យយុវជនខ្មែរក្រហម។ រដ្ឋធម្មនុញ្ញ កងទ័ព ប៉ុលពត រដ្ឋាភិបាល សភាជាតិ ព្រឹទ្ធសភា ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ក្រុម ប្រឹក្សាជបជប្លង្គ គណប សមាជិករាជរាំង និងហិរញ្ញវត្ថុជាតិក៏ជាសំបកក្រៃលែង។ អ្វីទាំងអស់ មិត្តនៃក្រោមការត្រួតពិនិត្យនៃ បក្សប្រជាជនហ៊ុនសែនដែលបំប្លែងយោជន៍យួនអាណានិគម។ អញ្ជើងហើយបានជាបក្សប្រជាជននាំគ្នាវាយប្រហារមេទស ភាពនៃអ្នកសីហនុនិយមដែលអ្នកអាងពីសមិទ្ធិផលនៃសម័យសង្គមវាស្ត្រនិយម ហើយគេឆ្លើយតបតមកវិញថាសមិទ្ធិទាំង នោះត្រូវបាត់បង់ហិនហោចដោយសាររបបប៉ុលពតអស់ហើយ។ សមិទ្ធិបច្ចុប្បន្នគឺជាការសំរេចបានដោយស្នូលដៃនៃបក្ស ប្រជាជន។ ក៏ប៉ុន្តែ គួរឲ្យស្តាយណាស់ គឺយុវជនខ្មែរជំនាន់ក្រោយនោះទេ ដែលនឹង ត្រូវសងបំណុលពីព្រេងកោដិដុល្លាដែល ហ៊ុនសែនបានខ្ចីបរទេស នាពេលនេះដោយគ្មានតំលាភាព។ ហើយគេក៏ការកាត់យកទឹកដីពីសំណាក់យួន វាជាកំហុសអ្នកណា? តើមិនមែនហានុយទេឬដែលដំបូងជាចេញយុវជនពេលវេលានោះ? តើខ្មែរក្រហមបក្សប្រជាជនសព្វថ្ងៃមុនមិនគឺជាបន ដែររបបប៉ុលពតដែរទេឬ? គឺកោះច្រលំប្រ ភូកុក នេះហើយដែលជាដើមចមនៃជំលោះរវាងហានុយនិងប៉ុលពត? ហានុយ គេបានសំរេចធ្វើការច្រើនលើសយកហោងសំរិទ ជាស៊ីម ប៉ែនសុវ៉ាន់ ហ៊ុនសែន... ក៏ព្រោះតែអ្នកទាំងនេះបានសុខចិត្តធ្វើតាម បង្គាប់បញ្ជារគេដើម្បីកាត់យកដីកម្ពុជាឲ្យខាងតែបាន។ ក្រោមការក្សេបសង្កត់តវ៉ាពីគ្រប់ទិសទី នាពេលថ្មីនេះ យួននិងហ៊ុន សែនក៏បានសុខចិត្តយល់ព្រមបែបប្រញាប់ប្រញាល់ ដាក់ឲ្យមានទិវាយប់សំរាកនៅថ្ងៃ២៣តុលាឡើងវិញ តែគេពុំរំលឹក អនុវត្តកម្មវត្ថុនៃកិច្ចព្រមព្រៀងដ៏សែនមានតំលៃសំរាប់ឯករាជ្យនៃកម្ពុជាទេ។ អ៊ីចឹងពុំត្រូវខ្លាំងម៉្លេះ? ដូច្នេះប្រទេសយួន រាជានិយមខ្មែរ និងបក្សប្រជាជន ហ៊ុនសែនកំពុងតែចំរាញ់យកប្រយោជន៍ពីគ្រឹះជាមូលដ្ឋាននៃរបបប្រជាមិស្ត្រីក្រិមនេះ ហើយៗ ដើម្បីពង្រឹងនិយមនយុត្តិយកម្ពុជានៅកម្ពុជាផង សោយរាជ្យផងនិងសាងសង់របបផ្តាច់ការទៀតផង។ ល្មមដល់ពេលដែល ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរត្រូវធ្លាក់រលឹកអើបឡើង វាយបំបាក់អាណានិគមយួន រំលំអំណាចផ្តាច់ការហ៊ុនសែន និងបំបាក់រាជានិយម ហួសសម័យនេះហើយ។

៣. ប្រទេសនិគមនៃកម្ពុជា

បញ្ហាគ្រឹះនៅកម្ពុជា គឺអាណានិគមយួន។ ដូច្នេះគេត្រូវតែជួយរំដោះប្រទេសនេះឲ្យបានរួចចេញពីកណ្តាប់ដៃយួននិង ដេញ អំពើផ្តាច់ការអាយុវ័យបក្សប្រជាជនហ៊ុនសែនជាបន្ទាប់។ រួចទើបយើងអាចកសាងរបបសេរី ឯករាជនិងគោរពសិទ្ធិមនុស្ស។ បើពុំនោះសោតទេ អង្គការសហប្រជាជាតិនិង អីរ៉ុបពិតជាអាចដៃបន្តឈរមើលការពង្រឹងអំណាចផ្តាច់ការនិងយុត្តិយ កម្មនេះហើយ។ ព្រោះយួនហានុយ ចិញ្ចឹមចិត្តជាតិច្នោះក្នុងការលេបនិងកាត់យកទឹកដីប្រទេសខ្មែរនិងប្រទេសលាវមកឲ្យមិត ក្រោមអាណានិគមយួន។

សហគមន៍អីរ៉ុបដែលមាន២៨ប្រទេសជាសមាជិកបានលើកឡើងនិងជំរុញឲ្យបក្សប្រជាជនហ៊ុនសែន៖

- ១. គោរពសិទ្ធិមនុស្ស។ ២. រើរចាសម្ព័ន្ធនៃគណប។ ៣. បញ្ឈប់ការរំលោភយកទឹកដី។ ៤. បញ្ឈប់ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ។ ៥. ប្រយុទ្ធអំពើពុករលួយ។ ៦. ប្រយុទ្ធអនិច្ចាភាព។ ៧. ដោះលែងអ្នកទោសនយោបាយ...ដោយដាក់លក្ខខណ្ឌទាំងនេះសំរាប់ ជាការបន្តទំនាក់ទំនងក្នុងការរកស៊ីជាមួយគ្នារវាងអីរ៉ុបនិងប្រទេសកម្ពុជា។

ក៏ប៉ុន្តែគួរឲ្យស្តាយណាស់ គឺ៣៤៤ឆ្នាំកន្លងមកហើយ ដែលយើងសង្កេតឃើញថាសហគមន៍អន្តរជាតិនៅតែចាញ់បោកចិននិង យួនដដែល។ ចិននិងយួនជាបាតុលេខីនៃកិច្ចព្រមព្រៀងប៉ារីសថ្ងៃ៣៣តុលាឆ្នាំ១៩៩១នេះ ប៉ុន្តែគេមិនដែលបានអនុវត្តកិច្ច ព្រមព្រៀងនេះទេ។ អង្គការសហប្រជាជាតិនិងសហគមន៍អឺរ៉ុបក៏នៅតែពុំមានលទ្ធភាពជំរុញឲ្យប្រទេសទាំងពីរនេះអនុវត្តកិច្ច ព្រមព្រៀងប៉ារីសបានដែរ។ ព្រោះប្រទេសចិនពុំទាន់ហ៊ានបង្ហាញជាចំហរពីមរតកជាវិជ្ជមាននិងអវិជ្ជមាននៅក្នុងសម័យម៉ៅ សេចុននៅឡើយទេ។ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរក៏ពុំទាន់ទទួលបាននូវសិទ្ធិដើម្បីដឹងការពិតពីទង្វើសីហនុ ពីសកម្មភាព ចិន យួន... ដែលបានចូលរួមប្រឡាក់ប្រឡូសក្នុងអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ខ្មែរនៅឡើយ ដែរ។ រដ្ឋទាំងពីរនេះបានប្រើគ្រប់មធ្យោបាយ ដើម្បីធ្វើឲ្យរាំងស្ទះមិនឲ្យការពិតលេចចេញជាសាធារណៈ។ ដូច្នេះតុលាការខ្មែរក្រហម គាំទ្រដោយអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវតែធ្វើយ៉ាងណាកុំឲ្យមានការជ្រៀតជ្រែកបែបនយោបាយពីសំណាក់ចិននិងយួនកុម្មុយនិស្ត។ ព្រោះថាកាលនោះសីហនុ ដែលទើបរើសត្រឡប់មកភ្នំពេញថ្មីសោះ បែរជាវើសត្រឡប់ទៅបើករាំងវិញយ៉ាងតក់ក្រហល់ដើម្បីជៀសឲ្យផុតពីការចូល ទៅផ្តល់សក្ខីភាពនៅចំពោះមុខតុលាការ ខ្មែរក្រហមហើយក៏ស្តាប់នៅទីក្រុងប៉េកាំងដោយរោគឈឺបេះដូង។ ក្នុងនាមនៃសច្ច ភាពនិងយុត្តិធម៌ អ្នកជាប់ពាក់ព័ន្ធក្នុងអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ទាំងអស់ត្រូវតែបានតុលាការហៅឲ្យចូលមកបង្ហាញសក្ខីភាព ក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ និងរាជធានី... ទោះខ្លួនធ្វើជាវដ្ឋមន្ត្រីសព្វថ្ងៃនេះក៏ដោយ ដូចជាហោណាំហុង ធាតធុន ជាស៊ីម ហេងសំរិន ហ៊ុនសែន ស៊ីមកា ...ជាដើម។ ពួកគេមិនស័ក្តិសមទទួលមុខងារជាអ្នកគ្រប់គ្រងប្រទេសកម្ពុជាក្នុងអនិតិវដ្តនិងនិទណ្ឌភាព ដូច្នោះទេ...។ នៅប្រទេសចិនយួនឯណោះវិញ ម្តងម្កាល គេក៏តែងតែប្តូរផ្លាស់អ្នកដឹកនាំរបស់គេ រើសដាក់មនុស្សថ្មីៗ ជួនកាល គេបណ្តេញអ្នកដឹកនាំចាស់ៗចេញពីបក្ស និងជាញឹកញាប់គេកាត់ទោសដាក់ពន្ធនាគារព្រោះតែអ្នកទាំងនោះបានប្រព្រឹត្ត អំពើពុករលួយ ដើម្បីក្លាយជាអ្នកមាន តាមការកេងប្រវ័ញ្ច បង្វែរមូលនិធិនានា ឬយកសម្ភារៈជាទ្រព្យសម្បត្តិមកប្រើប្រាស់ ដោយបំពាន...។ គួរឲ្យស្តាយណាស់ យើងមិនទាន់ឃើញមានទង្វើបែបនេះកើតមានក្នុងកម្ពុជានៅឡើយទេ។ ដូច្នេះផ្លូវដែល មានគ្រោះថ្នាក់នៅមានវិវង្គន្តបន្តទៅទៀត។ ប្រទេសយួននិងប្រទេសចិនកំពុងបន្តចំរាញ់យកផលប្រយោជន៍កេង ចំណេញពីវប្បធម៌ជាច្រើននៃរាជាណាចក្រខ្មែរនេះ និងពីអំពើផ្តាច់ការហ៊ុនសែនដើម្បីដាក់ប្រទេសខ្មែរជាវណ្ណនិងកេងយក ចំណេញតាមការចំរាញ់ធនធានសេដ្ឋកិច្ចនៃប្រទេសនេះ។ អញ្ចឹងហើយបានជាប្រទេសយួននៅតែបន្តជាន់ឈ្នីអធិបតេយ្យ ភាព ឯករាជ្យភាពនិងបុរណភាពទឹកដីនៃប្រទេសកម្ពុជា ដដែលហាក់បីដូចជាកិច្ចព្រមព្រៀងប៉ារីសនេះមិនដែលមានទាន់ពេលវេលា សោះ ហើយហាក់បីដូចជាប្រទេសកម្ពុជាមិននៅក្រោមការត្រួតត្រារបស់យួនដដែលចាប់ពីយួនល្អានពានខ្មែរពីថ្ងៃពុធករ ១៩៧៥មក។ អ្នកដឹកនាំប្រទេសទាំង២នេះ មើលងាយប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរតាមការបង្វិលមតិសាធារណៈជាតិខ្មែរនិងអន្តរជាតិ ដោយបំពានលើកិច្ចព្រមព្រៀងប៉ារីស៣៣តុលា១៩៩១ដែលប្រទេសកម្ពុជានិងប្រទេសយួនជាបាតុលេខីផងដែរ។

៤. បដិវត្តន៍ផ្តាច់មុខ

សំរាប់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ កិច្ចព្រមព្រៀងប៉ារីសនេះគឺជាឧបករណ៍ច្បាប់ដ៏សែនមានតំលៃសំរាប់យកមករំដោះមាតុភូមិ។ ដើម្បីដណ្តើមយកឯករាជ្យ មកវិញ និងដើម្បីការពារបុរណភាពទឹកដី ។ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរគ្មានជំរើសអ្វីក្រៅពីការធ្វើសង្គ្រាម រំដោះបែបនេះទេ។ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ មិនត្រូវទៅបោះឆ្នោត នៅថ្ងៃ២៨កក្កដាឆ្នាំ២០១៣ នេះទៀតឡើយ ដើម្បីឈប់ផ្តល់ អំណាចឲ្យអ្នកដឹកនាំខ្មែរក្រតីជាតិទៅទៀត។ ធ្វើយ៉ាងដូច្នោះបាន មានន័យថាអ្នកដឹកនាំបក្សប្រជាជននិងអ្នកដឹកនាំបក្ស ប្រឆាំងនិងបក្សរណបដិទៀតនឹងឈប់ហ៊ានអួតអាងទៀតហើយថាប្រជាពលរដ្ឋបាននាំគ្នាផ្តល់អំណាចឲ្យខ្លួន។ ពីព្រោះថា មកដល់ថ្ងៃនេះ អ្នកដឹកនាំខ្មែរទាំងអស់ទាំងនេះពុំដែលបាននាំគ្នាសុំលុបសិទ្ធិសញ្ញាសាធារណៈទេ។ ដូច្នេះគឺជាការបោះឆ្នោត ដាក់អន្តរាគមន៍ ដោយហ៊ុនសែននិងបក្សប្រជាជនអាយ៉ងយួនកំពុងត្រួតត្រាអំណាចគ្រប់បែបយ៉ាង ដូច្នេះអ្នកដឹកនាំខ្មែរទាំងអស់

រាប់ទាំងស្ថេរផង សុទ្ធសឹងតែបាននាំគ្នាយល់ព្រមយ៉ាងជាក់ស្តែងលើនយោបាយកាត់ទឹកខ្មែរដីពីសំណាក់យួន។ ដូច្នេះប្រទេស
កម្ពុជាកំពុងបន្តប្រឆាំងអធិបតេយ្យភាព និងឯករាជ្យភាពរបស់ខ្លួនដែលផ្ទុយពីជំពូក១នៃកិច្ចព្រមព្រៀងប៉ារីស។ ដើម្បីដណ្តើម
យកឯករាជ្យកម្ពុជាមកវិញប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ត្រូវតែឈប់រង់ចាំអ្វីៗទាំងអស់ពីការបោះឆ្នោតនិងពីអ្នកដឹកនាំរបស់ខ្លួន។ គេ
ត្រូវតែនាំគ្នាដាក់សំពោល បង្ខំតាមគ្រប់មធ្យោបាយឲ្យប្រទេសកម្ពុជានិងប្រទេសយួនលុបចោលសន្ធិសញ្ញា១៩៧៩ ១៩៨២
១៩៨៣ ១៩៨៥ និងសន្ធិសញ្ញាបំពេញបន្ថែម២០០៥។ ព្រោះគេមានសិទ្ធិធ្វើបែបនេះដោយយោងទៅលើកិច្ចព្រមព្រៀងប៉ារី
ស។ប្រទេសហត្ថលេខីដីទេឡេតទាំង១៩គ្មានសិទ្ធិហាមឃាត់គេទេ តែប្រទេសទាំងនោះថែមទាំងមានករណីយកកិច្ចជួយប្រជា
ពលរដ្ឋខ្មែរឡេតផង បើយោងតាមជំពូក៤នៃកិច្ចព្រមព្រៀង។ បដិវត្តផ្តាសាយនៅមិនទាន់ចប់ទេ បើបដិវត្តន៍នេះនៅមិនទាន់
សំរេចបានគោលដៅទាំង៣ របស់ខ្លួនពោលគឺ យួនត្រូវដកចេញពីប្រទេសកម្ពុជា ហ៊ុនសែនត្រូវធ្លាក់ចេញពីអំណាច និង
ការតាក់តែងឲ្យបាននូវរបបសេរី។

អ៊ូ ចល

សមាជិកស្ថាបនិក បដិវត្តផ្តាសាយ

បណ្ឌិតទស្សនវិជ្ជា សាកលវិទ្យាល័យសិរីបោនប៉ារីស

បណ្ឌិតពត៌មានវិទ្យា សាកលវិទ្យាល័យស៊ីឃ្យ៉ាងនិងអ៊ិនស៊ីប